

Seat No.

**M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023
Marathi (Compulsory) Paper-I**

MARC21: Bhashik Avishkarachi Rupe (New Pattern 2022)

Day and Date: Friday, 28/04/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 सर्जनशील भाषेचा सर्वात महत्वाचा विशेष कोणता?
अ. एकच अर्थ ब. लवचिकता क. दुर्बोधता ड. कठीणता
- 2 दृक-श्राव्य माध्यमात कोणत्या गोष्टीला अधिक महत्त्व असते?
अ. वाचनाला ब. शब्दाला क. दृश्याला ड. कठीणता
- 3 खालीलपैकी साहित्याचे माध्यम कोणते?
अ. भाषा ब. निवारा क. साहचर्य ड. शरीर
- 4 शब्दातून व्यक्त होणाऱ्या चित्राला काय म्हणतात?
अ. भाषा ब. निवारा क. साहचर्य ड. प्रतिमा
- 5 शब्दाचा उच्चारल्या बरोबर प्रकट होणारा अर्थ कोणता?
अ. एकच अर्थ ब. वाच्यार्थ क. दुर्बोधता ड. कठीणता
- 6 भाषा आणि संस्कृती या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
अ. भालचंद्र नेमाडे ब. ना. गो. कालेलकर क. महेंद्र कदम ड. लीला गोविलकर
- 7 मराठीतील पहिले वर्तमानपत्र कोणते आहे?
अ. दर्पण ब. बहिष्कृत भारतक. केसरी ड. ज्ञान प्रकाश
- 8 मानवाला उपजत काही भाषिक क्षमता असली तरी त्याचे व्यक्तिमत्त्व भाषेतून आकारते हे मत कोणाचे आहे?
अ. भालचंद्र नेमाडे ब. बा. सी. मर्ढेकर क. दिलीप चित्रे ड. चोम्स्की
- 9 'सौंदर्यमीमांसा' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
अ. वसंत पाटणकर ब. रा. भा. पाटणकर क. भक्ती बर्वे ड. इंदिरा संत
- 10 एका वस्तूचे गुणधर्म दुसऱ्या वस्तूशी जोडले की कोणती अर्थालंकार होतो ?
अ. रूपक ब. वृत्त क. श्लेष ड. स्वभावोक्ती

- 11 .समाजाचे समग्र आचार, विचार व्यवहार म्हणजे काय?
अ. ध्वनी ब.संस्कृती क. धर्म ड. मोक्ष
- 12 कोणते साहित्य हा मौखिक आविष्कार आहे?
अ.लोकसाहित्य ब. आदिवासी साहित्य क. दलित साहित्य ड. ग्रामीण साहित्य
- 13 एखाद्या कवीच्या कवितेच्या चालीचा आधार घेऊन त्यात नवीन असे घालून मांडणी करणे म्हणजे काय?
अ. आविष्कार ब. विनोद क.पुनर्रचना ड. प्रकृती
- 14 'कथन आणि शैली या दोन वेगवेगळ्या गोष्टी आहेत' हे मत कोणी मांडले आहे?
अ. एनक्लिस्ट ब.रिचर्ड ओहमन क. क्रोचे ड. प्लेटो
- 15 व्यक्तिगत वैशिष्ट्यांचा संच म्हणजे शैली...शैली बाबतच्या सहा दृष्टीकोन पैकी हे मत कोणाचे ?
अ. भालचंद्र नेमाडे ब.निल्स एरिक पनक्कीस्ट क.महेंद्र कदम ड. केशव मेश्राम

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भाषा आणि मुद्रित माध्यमे
- 2 अभिव्यक्तीसाठी भाषेचा सर्जनशील वापर
- 3 रूपक
- 4 शास्त्र भाषेचे स्वरूप

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 प्रतिमा हा भाषेचा महत्वाचा घटक आहे, किंबहुना कविता ही प्रतिमांनी युक्त प्रतिमाच असते' हे विधान स्पष्ट करा.
- 2 सृजनशील लेखनाचे स्वरूप सांगा.
- 3 साहित्याचा आस्वाद घेण्यासाठी 'साहित्यिक क्षमता'का आवश्यक असते?
- 4 संस्कृती संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भाषा म्हणजे काय ते सांगून भाषेची लक्षणे सविस्तर लिहा .
- 2 भाषिक आविष्काराची लिखित व मौखिक साधने कोणती आहेत ते सविस्तर लिहा.

Model Answer Paper

**M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023
Marathi (Compulsory) Paper-I**

MARC21: Bhashik Avishkarachi Rupe (New Pattern 2022)

Day and Date: Friday, 28/04/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 सर्जनशील भाषेचा सर्वात महत्वाचा विशेष कोणता?
अ. एकच अर्थ ब. लवचिकता क. दुर्बोधता ड. कठीणता

Option 2

- 2 दृक-श्राव्य माध्यमात कोणत्या गोष्टीला अधिक महत्त्व असते?
अ. वाचनाला ब. शब्दाला क. दृश्याला ड. कठीणता

Option 3

- 3 खालीलपैकी साहित्याचे माध्यम कोणते?
अ.भाषा ब.निवारा क.साहचर्य ड. शरीर
Option 1
- 4 शब्दातून व्यक्त होणाऱ्या चित्राला काय म्हणतात?
अ.भाषा ब.निवारा क.साहचर्य ड. प्रतिमा
Option 4
- 5 शब्दाचा उच्चारल्या बरोबर प्रकट होणारा अर्थ कोणता?
अ.एकच अर्थ ब.वाच्यार्थ क.दुर्बोधता ड. कठीणता
Option 2
- 6 भाषा आणि संस्कृती या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
अ. भालचंद्र नेमाडे ब.ना. गो. कालेलकर क.महेंद्र कदम ड. लीला गोविलकर
Option 2
- 7 मराठीतील पहिले वर्तमानपत्र कोणते आहे?
अ.दर्पण ब. बहिष्कृत भारतक. केसरी ड. ज्ञान प्रकाश
Option 1
- 8 मानवाला उपजत काही भाषिक क्षमता असली तरी त्याचे व्यक्तिमत्त्व भाषेतून आकारते हे मत कोणाचे आहे?
अ. भालचंद्र नेमाडे ब. बा. सी. मर्ढेकर क.दिलीप चित्रे ड.चोम्स्की
Option 4
- 9 'सौंदर्यमीमांसा' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
अ. वसंत पाटणकर ब.रा.भा. पाटणकर क. भक्ती बर्वे ड. इंदिरा संत
Option 2
- 10 एका वस्तूचे गुणधर्म दुसऱ्या वस्तूशी जोडले की कोणती अर्थालंकार होतो ?
अ.रूपक ब. वृत्त क. श्लेष ड. स्वभावोक्ती
Option 1
- 11 .समाजाचे समग्र आचार, विचार व्यवहार म्हणजे काय?
अ. ध्वनी ब.संस्कृती क. धर्म ड. मोक्ष
Option 2
- 12 कोणते साहित्य हा मौखिक आविष्कार आहे?
अ.लोकसाहित्य ब. आदिवासी साहित्य क. दलित साहित्य ड. ग्रामीण साहित्य
Option 1
- 13 एखाद्या कवीच्या कवितेच्या चालीचा आधार घेऊन त्यात नवीन असे घालून मांडणी करणे म्हणजे काय?
अ. आविष्कार ब. विनोद क.पुनर्रचना ड. प्रकृती
Option 3
- 14 'कथन आणि शैली या दोन वेगवेगळ्या गोष्टी आहेत' हे मत कोणी मांडले आहे?
अ. एनक्रिस्ट ब.रिचर्ड ओहमन क. क्रोचे ड. प्लेटो
Option 2
- 15 व्यक्तिगत वैशिष्ट्यांचा संच म्हणजे शैली...शैली बाबतच्या सहा दृष्टीकोन पैकी हे मत कोणाचे ?
अ. भालचंद्र नेमाडे ब.निल्स एरिक पनक्कीस्ट क.महेंद्र कदम ड. केशव मेश्राम
Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 भाषा आणि मुद्रित माध्यमे

Ans:

2 अभिव्यक्तीसाठी भाषेचा सर्जनशील वापर

Ans:

3 रूपक

Ans:

4 शास्त्र भाषेचे स्वरूप

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 प्रतिमा हा भाषेचा महत्वाचा घटक आहे, किंबहुना कविता ही प्रतिमांनी युक्त प्रतिमाच असते हे विधान स्पष्ट करा.

Ans:

2 सृजनशील लेखनाचे स्वरूप सांगा.

Ans:

3 साहित्याचा आस्वाद घेण्यासाठी 'साहित्यिक क्षमता' का आवश्यक असते?

Ans:

4 संस्कृती संकल्पना स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भाषा म्हणजे काय ते सांगून भाषेची लक्षणे सविस्तर लिहा .

Ans:

2 भाषिक आविष्काराची लिखित व मौखिक साधने कोणती आहेत ते सविस्तर लिहा.

Ans:
